

CUVÂNT ÎNAINTE

Despre viața politică din România în anii 1938-1947 și despre participarea țării noastre la cel de-Al Doilea Război Mondial s-au publicat numeroase studii și volume, inclusiv însemnări zilnice și memorii ale unor contemporani. În cartea de față, tânărul dar prodigiosul istoric Constantin Corneanu abordează această perioadă și cu deosebire anii 1941-1945 într-o viziune nouă și anume prin prisma situației geopolitice și strategice a României, ca parte a unui ansamblu de relații politico-diplomatice și militare desfășurate la nivel european și planetar. Întemeiat pe o vastă literatură de specialitate privind rolul geopoliticii în dinamica relațiilor internaționale și a statutului țărilor mici, autorul realizează un adevărat „studiu de caz”, cu aplicativitate la România. Din analiza datelor concrete, rezultă limpede că liderii politici de la București au mizat excesiv pe sprijinul Franței, considerând că aceasta era profund interesată în menținerea sistemului de la Versailles, a tratatelor de pace din 1919-1920, prin care se ratificaseră actele de Unire a Bucovinei, Transilvaniei și Basarabiei cu România. Realitatea s-a dovedit mai complexă, fapt sesizat, încă din 1932, de Gheorghe I. Brătianu, care afirma: **„Politica externă a unei țări se face prin aprecierea rațională a punctului de vedere național, prin ferma și demna apărare a lui, în cadru internațional”**. Pentru a nu „supăra” Franța, guvernării de la București au evitat dezvoltarea relațiilor cu Germania, chiar și atunci când Berlinul făcea oferte concrete, care ar fi trebuit măcar analizate, precum cea din noiembrie 1936. Iar o asemenea politică „s-a răzbunat”. La patru zile după capitularea Franței a venit nota sovietică din 26 iunie 1940, care a marcat începutul sfârșitului României Întregite în 1918. Participarea României la cel de-Al Doilea Război Mondial a fost determinată de necesitatea refacerii unității naționale, tentativă vizibil eșuată după înfrângerea de la Stalingrad. Ca urmare, s-au inițiat tratative privind încheierea armistițiului cu Națiunile Unite, liderii politici de la București mizând pe eventuale contradicții între URSS pe de o parte, SUA și Marea Britanie de cealaltă parte. Numai că, diplomații români s-au lovit de „zidul” celor trei Mari Puteri, care acționau în comun, împărțindu-și sferele de influență. Ca urmare, „actul unilateral” de la 23 august 1944 nu a dat rezultatele scontate de inițiatorii lui și nici de poporul român în general. Mai mult, cu tot efortul militar depus pe frontul de Vest, România a fost considerată un aliat al Germaniei și tratată ca atare la Conferința Păcii de la Paris. În această a doua ediție a cărții sale, Constantin Corneanu a inclus noi surse documentare, prin care au fost întărite argumentele din precedentă ediție, oferind specialiștilor, dar și publicului larg iubitor de istorie, șansa de a cunoaște locul și rolul României în geopolitica perioadei analizate. Dar și de a reflecta asupra unei etape complicate din trecutul apropiat al poporului român și a trage învățăminte necesare pentru ziua de astăzi și mai ales pentru cea de mâine.

Prof. univ. dr. IOAN SCURTU